

OBČANSKÉ FÓRUM TRUTNOV PRAVODAJ

LEPŠÍ OCHRANA
Z DROGERIE NEŽ
OD SOVĚTSKÉHO
SVAZU!

Číslo 14

21. března 1990

Cena 1 Kčs

Jihoslovanská 35, 541 01 Trutnov, telefon 6548, konto : Komerční banka Trutnov

číslo účtu : 642 - 601

Text plakátu v prázdném výkladu v Palácového ulici v Trutnově

HRR, NA NĚ!

"Tak nám začal předvolební boj, paní Müllerová," prohlásil by dnes Švejk Josef, Praha, bezpartijní - a hned by dodal, jak znal nějakého Lokvence Gustu, co kandidoval ve Vejprtech na starostu a teprve v předvolebním boji se dozvěděl, že je invalidou, protože "Agrárnický obzor" o něm napsal, že s oblibou sedí na dvou židlích, což vyvrátila "Rustikální něha" tvrzením, že neudrží balanc ani na jedné, protože půl zadnice mu ohrýzaly krysy, když se ožralý válel v pastoušce, k čemuž "Invalidní pojišťovák" dodal, že Lokvenc je i podvodník, protože výplatě invalidní renty, kterou mu pojišťovna na popud "Rustikální něhy" přiznala, zabránila až komise pojišťovacích odborníků, když pohmatem zjistila, že Lokvenc Augustin má obě puky celé a nepoškozené.

V pondělí 12. března otisklo Svobodné slovo neuvážené prohlášení svých mládežníků, televize nafukuje lokální spor v OF v Brně, Rudé právo i Krkonošská pravda zveřejňují dojemné příběhy komunistických funkcionářů.

Co je v P.S. ?

Komplexní zprávu o stavu a obsahu bunkrů na Babí a ve Zlaté Olešnici, kterou si pod názvem "Malý chemický dárek" můžete dnes přečíst v naší "P.S." příloze, nabídli její autoři nejprve Krkonošské pravdě. Redakce je odmítla s tím, že nemá prostor.

Naše stránky taky nejsou gumové. Omezený prostor ale tím rozhodujícím faktorem asi nebude. Vypadá to, že redakce Krkonošské pravdy žije ještě v dobách přestavby. Tehdy se mluvilo o novém myšlení, nových přístupech. Dnes je potřeba nové, iniciativně jednat.

Komplexní zpráva je natolik závažná, že jsme nelitovali sil, abychom s ní veřejnost seznámili. Díky snaze a zkušenostem našeho redaktora Ládi T o m m a, díky pochopení VČT Trutnov a nakonec i díky dvoudennímu psaní Vladky Kalábové je příloha, jejíž tisk platí MěstZO ČSOP v Trutnově, na světě.

Také proto, aby třeba za pět let nepřinesl místní tisk "senzační" zprávu o náhlém zvýšení úmrtnosti obyvatel Trutnovska. -vlk-

Odtud už není daleko k polemám a osobním urážkám, jak se zdá.

Vlna podobných nechutností zasáhla i Trutnov. Ze sítě JPP (jedna paní povídala) se dovídám, že ten a ten z OF chodil do ruských kasáren, jiný se na MDŽ opíjel, další prý do funkcí protlačuje celou svou rodinu...

Vážení povídálcí, nespolehejte jen na ústní podání. Pište, rád si počtu v pikantních podrobnostech o sobě i o jiných. A nezapomente se podepsat!

Věřím, že soudní a slušní lidé hodnotí člověka podle toho, co dělá a ne podle řečí, které o něm kolují. Že i Občanské fórum hodnotí podle toho, co v zájmu občanů skutečně dělá a ne podle fám, které někdo rozšiřuje.

Každý může vzpomenout, co sám dělal. A co dělá nyní. Vždyť se nás přece spousty setkávaly při vlajkoslávách

u tanku, spousty nás platily příspěvky solidarity, nosili jsme vlajky pod tribunou, ze které se blahosklonně usmívali sovětští důstojníci, opíjeli se nejen při MDŽ a pro korunu záviděli sousedům. Kdo je tak čistý, že může hodit kamenem?

Všichni jsme poznamenaní a vyčítat si, kdo toho nechal dřív, je dětinské.

Kradmé šíření pomluv není jednou ze stránek svobody projevu. Naopak, je to typický znak totality. Nezákonnosti, kterou tak ráda využívala i StB. Do demokratické společnosti nepatří vůbec, ani v předvolební kampani.

Pokud si někdo myslí, že ano, pak mám jen jednosměrnou radu: via Habana, řidě! ho přijme s otevřenou náručí.

Ještě na světě dožívá pár těch soudružsky bratrských režimů. Zatím.

Vl.Kaláb

Zelená louka - anketa

Předběžné výsledky ankety o výstavbě na sídlišti Horní St. Město v Trutnově

Podle odevzdaných anketních lístků do dne 1.3.1990 jsou požadavky na dořešení dostavby sídliště následující: (uvedené číslo značí počet odevzdaných hlasů)

1. dokončení obchodní vybavenosti	106
2. sportoviště a dětská hřiště	95
3. dodávka vody v období dešťů	75
4. kino	71
5. rekreační zóna sídliště	50
6. mateřská škola	47
7. podšod pod ulicí Horskou	43
8. jesle	41
9. garáže a parkoviště	33
10. umístění zastávek MHD	31

Kromě těchto anketních návrhů obyvatelé upozornují a navrhují další k doplnění sídliště (telefony, restaurace, zdravotní středisko, zábavní podnik, kiosky Tempo, stánek s pečivem, záchytnou stanici, oddělení VB, přístřešky na kontejnery). Anketa byla ukončena 15. 3. 1990. O výsledku ankety budou občané informováni prostřednictvím vývěsky na prodejně Jiskra, Zpravodaje OF a Krkonošské pravdy. Jednotlivé náměty budou postupně jednány se zástupci MěNV Trutnov a zainteresovanými organizacemi. I o těchto jednáních budou podány informace.

Za stavební sekci OF
ing. Jan Chaloupský

RNDr. Ondřej Huml

Božena Záplatová

V Hradci Králové byla ustanovena pracovní skupina, která je zaměřena v podstatě na likvidaci ekologických důsledků pobytu sovětských vojsk na území našeho státu, konkrétně na území Východočeského kraje. Jenom nevelká část posádek je určena k odchodu v nejbližším termínu a asi polovina z nich až v termínu, který bude příští rok. Posádky, které budou odsunuty ještě v letošním prvním pololetí jsou: Klášterec nad Orlicí do 25.4., Červená Voda do 27.4., Vysoké Mýto do 23.5., Česká Třebová do 15.5., Turnov do 5.4. Bohužel, Trutnov v tom prvním sledu není.

Dozvěděl jsem se skutečně otřesné věci, např. ve Vysokém Mýtě byly provedeny v uplynulých dnech první zkušební vrty a zjistilo se, že např. na hladině podzemní vody je v některých případech až 6 metrů ropných látek. To jsou prostě nepředstavitelná množství a jde o to, že asanační práce budou trvat desítky, možná stovky let, protože v podstatě celý půdní profil a celé ty obrovské zásoby podzemních vod jsou zasaženy ropnými látkami. Další problém je ten, že sovětská důstojníci naprosto odmítají průkazné důkazy o tom, že ropné znečištění zavinili oni, takže není např. možno odebrat vzorek kontaminované půdy nebo vody a za týden poslat rozbor, protože oni tvrdí, že jsme si to znečistili my sami v laboratořích. Čili dneska se za devízy nakupují přístroje, které jsou schopny okamžitě na místě zjistit koncentraci ropných látek přímo v terénu. Sovětská důstojníci ovšem odmítají podepisovat jakékoliv protokoly, říkají, že přístroj je špatný anebo že je to sabotáž, kterou působí naše armáda v sovětských vojenských prostorech, abychom na nich mohli vymáhat reparace. Na to už se našla protizbran, protože sovětský benzín je vyráběn trochu jinou technologií, než náš a je to možno jednoznačně rozlišit. Nejde tedy jen o záležitost politickou, ale o záležitost především ekologickou a objevilo se právě teď jedno velikánské riziko, a to je vlastně důvod, proč tady před vámi vystupují.

Sovětská armáda samozřejmě už ví, že odejít musí a mají tady za těch dvacet let nesmírné množství materiálu, počínaje ropnými produkty a konče chemickými bojovými látkami, které nehodlají táhnout zpátky sebou. Začíná se objevovat problém přes noc vznikajících černých skládek sovětské armády. Už byly objeveny asi čtyři, právě v prostoru Vysokého Mýta, kde prostě v noci tam navezou barely s těmito naprosto nedefinovatelnými látkami, zasypou to pískem, zavevou jehličím a tvrdí, že to tam bylo odjakživa.

Prosím vás, na vás všechny apeluji, je zřízena "zelená linka" na pražské koordinační centrum, ale je možno obrátit se v případě našeho okresu na mě, tzn. Dvůr Králové, telefon 35 37, kdybyste zjistili, že se někde objevila ne skládka, ale v podstatě terénní nerovnost, protože oni to nenechají volně ležet, oni to prostě zasypou a hned zamaskují, protože v zametání stop jsou mistři, tak je potřeba okamžitě to nahlásit, okamžitě se s tím musí něco dělat, protože by se mohlo stát, že sice sovětská vojska odejdou, ale na celém území okresu nám tady zůstanou desítky časovaných bomb, o jejichž účinnosti nemusíme mít vůbec tušení.

-vla-

V žádném případě nelze operovat tím, že KSČ byla poražena a je v rozkladu, jak si někteří lidé myslí. Z každého našeho špatného šlápnutí hned těží, mají proti nám daleko větší možnosti. Vezměte si jen Trutnov - 15 aparátníků denně vyjíždí agitovat. Základní organizace na závodech sice padly, ale ustavily různé kluby, snaží se proniknout i mezi nás.

Pokud jde o otázku Státní bezpečnosti. Jak je vůbec možné, že generál Lorenc, první náměstek fed. ministra vnitra se chystá do Polska jako funkcionář tohoto ministerstva a bývalý náčelník Krajské správy generál Carda již delší čas pracuje ve funkci vyslance ve východním Berlíně. Oba patřili mezi hlavní aktéry všech masakrů a zatýkání v lednu a říjnu loňského roku. Generál Lorenc pravděpodobně vydal rozkaz k nasazení "červených baretů". Jak je možné, že ještě není ukončeno vyšetřování kolem 17. listopadu, o lednu a 28. říjnu nemluvě. Lidem, kteří toto vše zapříčinili poskytujeme vysoké důchody až do výše 7.800 Kčs jako třeba panu Štrougalovi, Husákovi a kdo ví komu ještě. Pro tyto lidi naše revoluce byla opravdu sametová.

Dalším problémem je otázka okupačních armád. Generálplukovník Vorobjev se nechal slyšet, co všechno nám Sověti platí - s patřičným pathosem - jako bychom na tom ještě vydělávali. Za bytové prostory nám prý platí jeden a půl milionu ročně. Vlastní 9 900 bytů, což při nájmu 200 Kčs a 100 Kčs inkasa představuje ale částku 36 milionů korun. Inu, jak řekl pan prezident, byli jsme asi opravdu jen gubernií a nic víc.

Nemohu si odpustit poukázat na jeden z paradoxů, kterým je skutečnost, že do čela, byť jen na určitou dobu, byl do vedení Kulturního domu Trutnov dán člověk, bývalý aparátník, který do Domu kultury přišel jako nadirigovaný kádrovák, předseda ZO KSČ a po zrušení funkce kádrováka se stal dočasným ředitelem. To opravdu nesvědčí o důsledné a kvalifikované práci tamějšího OF.

-vla-

...důvěru, nedůvěru, důvěru, nedůvěru...

Pavel Sychra

Místopředsedkyně ČNR paní Jaroslava Mose-
rová je lékařka, specialista v oboru popále-
nin. Ošetřovala Jana Palacha. V celém světě
je známá jako vědecká pracovnice, v Českoslo-
vensku jen jako překladatelka detektivek
Dicka Francise. Neměla jsem ty politické
předpoklady, dodala k tomu s úsměvem.

Na okresním sněmu OF v Trutnově paní Mose-
rová řekla:

Já bych vás ráda všechny pozdravila a
hlavně bych vám ráda poblahopřála, protože
musím říct, že z těch různých schůzí občan-
ských fór je ta vaše vysoce civilizovaná,
kultivovaná a všichni řečníci vesměs mluvili
výborně, takže já vám to jako pražanka závi-
dím a současně vám blahopřeji.

My v Praze máme tu potíž, že Praha je za-
tížena anonymitou velkých měst, a to samo-
zřejmě stěžuje spolupráci. Vaše zaměření se
mi neobyčejně líbí. Hlavně se mi líbí, jak
tady uvádíte, že personální změny na závo-
dech a organizacích mají být prováděny tak,
aby probíhaly slušně, kulturním způsobem a
nezastavily běžný provoz závodů nebo úřadů.
I další body, které zde máte, se mi velmi lí-
bí. Takže k tomu bych vám chtěla také pobla-
hopřát, i k tomu, co se vám podařilo: rekon-
struovat národní výbor.

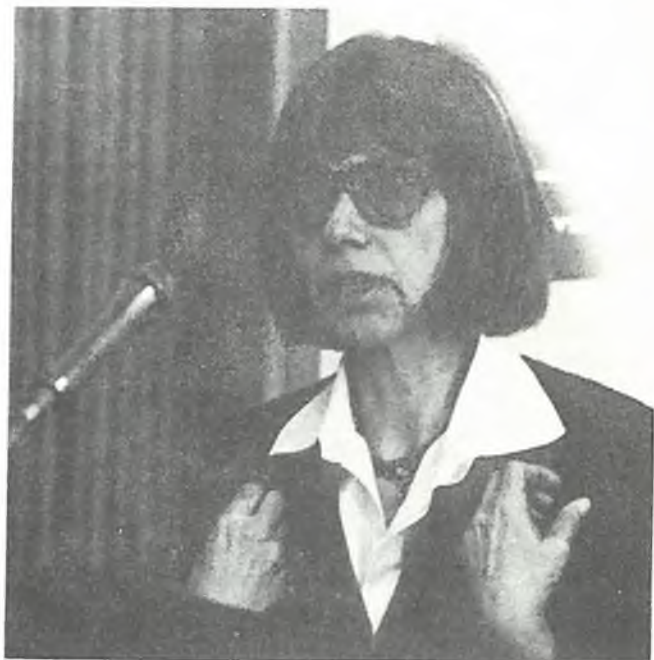
Pokud jde o ten majetek KSČ, to si myslím,
že se opravdu dá spočítat. Že se dá spočítat,
kolik zaplatili na příspěvcích - a jakou hod-
notu má jejich majetek. Když se to odečte,
tak je jasné, co přebývá. Ale je samozřejmé,
že chceme být právní stát, nelze tedy nikomu
nic zkonfiskovat. Myslím, že všichni, jak tu
jsme, si přejeme, aby komunistická strana by-
la postavena mimo zákon. Ale ono to nejde.

Jestliže my se chceme chovat podle zákona,
jestliže chceme být demokraté, tak to učini-
tí nemůžeme. Leda že by ta komunistická
strana teď ještě sama provedla něco takové-
ho, že by sama sebe mimo zákon postavila.

Ovšem je jiná věc: a sice to, jakým způ-
sobem se té moci zmocnila. Pan prezident
Havel po návratu ze Spojených států na Sta-
roměstském náměstí řekl, že to, co se ode-
hrálo v únoru, byl puč. Je třeba to histo-
ricky dokázat, prokázat, že se skutečně jed-
nalo o puč a nikoli o vítězství pracujícího
lidu, jak je to prezentováno - a v tom okam-
žiku de facto je mimo zákon všechno, co se
od toho okamžiku odehrálo. Musíme doufat,
že je někdo mnohem chytřejší, než já, kdo
na tom pracuje. Nepochybně. Vůbec bych o
tom nepochybovala. (potlesk)

Ještě bych chtěla dodat, že pokud jde o
rozhlas a televizi, uvědomte si, že tam je
ta situace úplně nejstrašnější, protože tam
byly vlastně všechny funkce obsazovány z
těch nejprávnějších kritérií, podobně jako
na vysokých školách, jako učitelé vysokých
škol, a to dlouho. Prosím vás, tady několi-
krát zaznělo dvacet let. To já naprosto od-
mítám, těch dvacet let. Čtyřicet let!

Těch prvních dvacet let bylo mnohem hor-
ších. Já si to velmi dobře pamatuji. My jsme
byli jedna z postižených rodin, ale to není
podstatné. To bylo opravdu období nezakon-
nosti, ale to období mělo tu obrovskou výho-
du, že ještě přežívaly osobnosti. Že ještě
z toho předchozího období byli vynikající
univerzitní profesori, vynikající právníci,
prostě ještě existovali a dožívali odborní-
ci a osobnosti. V těch dalších dvaceti le-
tech té velké deziluze nebylo nikomu dovole-
no vyrůst. Hlásala se prostřednost a postup-
ně přímo plánovitá demoralizace a ta nás
dovedla tam, kde jsme teď - ale začalo to
před těmi čtyřiceti.

Opravdu jsem se tady potěšila. Vy jste
tady všelijak říkali, že jste zarmoucení,
já jsem se tady opravdu potěšila, jaké jste
kvalitní shromáždění, nevím, jak bych to
přesně řekla, ale prosím vás, chtěla bych
vás utěšit tím: nevěřte tomu, že ta komunis-
tická strana je jednotná. Nevěřte tomu, že
strana lidová je jednotná, nebo socialistic-
ká. Ti jenom proto, že to jsou politici, na
rozdíl od nás, my nejsme přece politici, my
jsme lidi - a reprezentujeme lidi, ale ti
politici, pokud se hádají, tak se hádají za
zavřenými dveřmi, zatímco všechny naše spory
každý samozřejmě zneužije. Vy máte, jak jsem
slyšela, místní noviny ve svých rukách
(z pléna nesouhlas: "to je Zpravodaj, ale
místní noviny nemáme!) - tak je koukejte
mít!

Pokud budete plánovat nějaké shromáždění,
uvědomte si, že vy všichni tady jste aktivní,
vy nejste ta mlčící většina. Uvědomte
si, že ta mlčící většina si přeje klid. Po-
kud budete mít nějaké shromáždění, které
jenom trochu bude zavánět anarchií, odraďte
si ty lidi, kteří chtějí klid. Pokud to bu-
de mít konstruktivní charakter - a ještě k
tomu si pozvete populární osobnosti, budete
mít mnohem větší naději na úspěch a i to bu-
de mnohem větší vklad do volebního boje.

-vla-

Přátelé,

po přečtení Zpravodaje OF Trutnov č. 12 a
hlavně po přečtení článku "Opět známé metody?"
odpovědně upozorňujeme, že s uváděnými body
Oběžníku č. 2 ÚV KSČ jsme byli obeznamováni.
Je strašné, že ve Vašem okrese jsou lidé,
kteří tyto myšlenky šíří a přesvědčují i nás,
kteří jsme zde v Jánských Lázních na rekrea-
ci. Přímou k těmto účelům slouží rekr.stř.
Svazarm Trutnov - "zámeček". Schází se tam
"lidé" z organizace Ostraha státních hranic
z Maršova včetně jejich vedení, upozorňují
na sebe pistolemi a obušky (i správce chaty
je majitelem těchto zbraní) a při alkoholu
rádi vzpomínají na staré "dobré" časy.

Za rekreaanty ze sousední chaty Alenka
Mirek Vonka (pokud jsem dobře přečetl)

LZE ŽÍT S KSČ ?

Od oficiálního zrušení vedoucí úlohy KSČ uplynuly už 3 měsíce. Zamyslete se laskavě nad tím, co se na každém našem pracovišti nebo v každé naší obci za tuto krátkou dobu změnilo?! A přiznejte si, že kdo si tuto změnu velmi nerad připouštěl byli právě naši spoluobčané-komunisté. Ve velkém množství podniků sedí došud stále ti zkompromitovaní, samozřejmě že se jim nechce z teplého bytla. V minulých týdnech jsme byli často poučováni, abychom se vyvarovali ukvapeného odvolávání zkorumpovaných vedoucích pracovníků v našich podnicích, abychom se nezbavovali "odborníků". Byli to snad z 98% komunisté a až už byli v KSČ z jakýchkoli pohnutek, vždy této straně sloužili. A také se podíleli na všem, co znamenal pro celou naši společnost totalitní systém. Totalitní neomezená moc jedné strany budovaná po 42 let, založená na strachu snad ze všeho možného, se ale podepsala na každém z nás. Stále se něčeho bojíme. 42 let si v naší zemi neomezeně vládla "rudá šlechta" nebo "Rudá mafie". Po celou tuto dobu soudruzi soustavně okrádali a vysávali naši zem a její ekonomiku a naše pracující. A jak rádi se oháněli "blahem pracujících". V současné době je v naší zemi KSČ pravděpodobně nejbohatší institucí vůbec. Nejružnějším způsobem se zmocnili obrovského majetku. Dnes dokonce KSČ podniká. Po sametové revoluci se KSČ stáhla poněkud do pozadí, ale podle všech známek se začíná opět aktivizovat - a to už dávno před zahájením předvolební kampaně! Opět objíždějí vedoucí představitelé okresy a zásobují uši našich lidí rafinovanými frázemi o "moderní demokratické straně", tváří se jako by se za posledních 42 let vůbec nic nestalo. Komunisté měli už 3 měsíce na to, aby ukázali, jak vážně to s naší zemí i s naším lidem myslí. Avšak pozor!!!

Nepodléhejme iluzím o tom, že se z komunistů stanou "beránci". Stále musí mít každý rozumný občan tohoto státu na paměti dva hlavní pilíře komunistické ideologie: totiž třídní nenávisť a dobytí diktatury "proletariátu" (ve skutečnosti diktatury komunistů)! Za těchto předpokladů je demagogie a podvod věst skutečný dialog s KSČ. A stejně tak termín "slušný komunist" je značně problematický. Za posledních 3 měsíce získala KSČ drahocenný čas, aby se znovu zkonsolidovala, aby zformovala svoje síly. Zformovali se k novému útoku - tentokrát proti naší čerstvé svobodě a rodící se demokracii. Komunistická ideologie se totiž NIKDY nemůže snést s opravdovou demokracií!

V nadcházejících volbách nemůže být žádná strana, stranička nebo nezávislé hnutí rovnocenným partnerem a soupeřem KSČ. Uvědomujte si neustále, že proti nám stojí mocný protivník, jehož aparát se vyvíjel od r.1921 a prošel zkouškami okupace a krizí. Proti naší demokracii, kterou realizují vlastně humanisté amatéři stojí profesionální aparátčiči. Proto se domnívám, že pokud nelze v podmínkách demokracie KSČ přímo zakázat, je nezbytně nutné KSČ jako nestvůrnou chobotnici zbavit jejího majetku.

Proto navrhuje, aby KSČ byla oficiálně zbavena svého majetku, který ve většině případů nabyta neoprávněně během posledních 42 let své neomezené vlády anebo alespoň její majetek silně omezit. Takto získané prostředky by byly vhodné pomocí našemu národnímu hospodářství, které komunistická totalita přivedla na okraj krachu. Existují statistiky, z nichž lze zjistit počty členů i výši členských příspěvků a snadno odhalit neoprávněně získaný majetek. Navrhujeme proto, aby se touto problematikou zabývala skupina nezávislých právníků, která by předložila ma-

jetko-právnímu výboru své výsledky a za podpory vlády doporučila ke schválení zákon o majetku KSČ.

Zejména poslední intriky a praktiky KSČ v SNR svědčí o tom, že pokud chceme, aby v naší zemi byl klid, je nutno urychleně zbavit KSČ jejího majetku. Protože pokud v naší vlasti bude KSČ se svými rozvratnými tendencemi, nebudeme mít klid ani my, ani naše děti. Čím dříve, tím lépe pro naši republiku! Pamatujte na to milí spoluobčané!

ing.Jaroslav Jůzek

OBNOVÍ svoji činnost ?

Občanské fórum dolu Z.Nejedlý-Odolov založené 25.11.1989 svou činností na základě prohlášení OF DZN ze dne 30.11.1989 napomáhalo ke strukturálním změnám na závodě i v naší republice. Kromě demokratické volby vedoucího závodu se v krátké době OF podařilo prosadit volbu nového ZV ROH, jako nezávislého odborového orgánu. Jeho předsedou byl zvolen člen stávkového výboru p. Milan Hruška, jenž je zárukou skutečně nezávislého ZV ROH.

OF DZN souběžně pracovalo se ZV ROH a KOF VUD. Začátkem ledna se ZV ROH, reprezentovaný M. Hruškou, pod tlakem vedení závodu, rozhodl, že OF DZN opustí brány závodu. Námitky mluvčích fóra byly vysvětleny tak, že když máme nově zvolený ZV ROH, v němž jsou zastoupeni členové OF a stávkového výboru, činnost fóra již není opodstatněna. Vynutit si setrvání OF na závodě by bylo chápáno jako projev nedůvěry v nový ZV ROH.

Po "uspání" činnosti fóra dostalo komunistické vedení závodu opět nekontrolovatelné pole své působnosti a vrátilo se k zaběhlým praktikám totalitního režimu. Za vedení závodu schovávající se dva komunističtí inženýři rychle zpracovali demokraticky zvoleného vedoucího závodu a postupně činí nátlak na nezávislý ZV ROH. Máme silné obavy, že tento ještě nezkušený ZV podlehl, neboť komunistické finty, používané vedením závodu a ředitelstvem OJP, nemohou tito lidé mnohdy prohlédnout. Další (pro nás) nevýhodou je, že předseda ZV ROH pan M. Hruška byl 30.1.1990 aklamací zvolen poslancem Sněmovny národů za obvod Náchod. Velmi často se stává, že předseda je mimo závod, z důvodů vyplývajících z jeho poslaneckého mandátu. Jeho zastupci se ještě tak dobře neorientují v odborové a politické práci, proto se velmi lehce nechají ovlivnit stávajícím vedením závodu, ve kterém se nic od předešlých dob nezměnilo, jen že se "přehodili židle".

Vedení závodu nerespektuje požadavky, přednesené v prohlášení OF DZN a KOF VUD a v některých případech dochází k náznakům persekuce vůči pracovníkům, kteří byli v počátcích "sametové revoluce" nejvíce aktivní.

Pakliže se nezmění poměry ve vztahu vedení vůči pracujícím, OF DZN je připraveno obnovit svou činnost na závodě, jak si všichni členové OF přejí.

4.3.1990

František Jančík

Občanské fórum prý destabilizovalo situaci ve výrobních závodech, neplní se plán, od úst k ústům jdou fámy o propouštění a nezaměstnanosti.

Jaká je situace např. na Dole Jan Šverma v Žacléři? Kdo se ptá, ten se dozví - a pan Josef D r n e c, ředitel závodu, mi na otázku ochotně a věcně odpověděl.

Ot.: Jak plní Důl Jan Šverma výrobní úkoly?

J.D.: "Vysoce překračuje. Plánovanou těžbu za leden a únor 1990 ve výši 40 260 t splnil na 100,8%, tj. vytěžil 40600 t uhlí. Plánovanou výrobu zboží překračuje, produktivita práce ve výrobě zboží dosahuje 128%."

Ot.: Jaké druhy náhradních výrob jsou nebo budou na Dole Jan Šverma zavedeny a jaký je jejich předpokládaný efekt?

J.D.: "Zavedena je výroba gumových výrobků v kooperaci s Rubenou Rudník, v lednu 1990 zaměstnávala 10-14 pracovníků. Vyrábíme dřevěné přepravní palety, je zprovozněna hala strojní výroby, kde zakázkově vyrábíme zboží z ocelových materiálů (žofínské poklopy pro doly), provedli jsme 60 těžní klece. Přínos náhradní výroby spočívá v tom, že 35 až 50 lidí si zde vydělá na mzdy, nebudou placeni z těžby uhlí. V letošním roce chceme začít s výstavbou strojního provozu, kde v roce 1992 bude pracovat asi 80 pracovníků na točivých obráběcích strojích."

Ot.: Kolik nových zaměstnanců nastoupilo na závodě od počátku letošního roku?

J.D.: "Nastoupilo 40 nových pracovníků, z podnikového ředitelství bylo na závod delimitováno 30 zaměstnanců autodopravy a ostatního hospodářství, celkem 70 lidí."

Ot.: Budete propouštět?

J.D.: "K dnešnímu dni chybí v dole 30 pracovníků hornických profesí. Okamžitě a rádi přijmeme kvalifikované a šikovné lidi pro důlní provoz."

Ot.: Jak se hospodářskému vedení spolupracuje s novým závodním výborem?

J.D.: "V novém závodním výboru pracuje pouze jeden člen původního ZV ROH, šestnáct lidí je nových, nezkušených. Vzájemným vztahům se musíme učit. Jako ředitel jsem povinen v první řadě zajistit optimální plnění výrobních úkolů, přitom jsem vázán zákony, předpisy a směrnicemi. To někteří noví členové závodního výboru ještě plně nechápu. Tlak na plnění oprávněných požadavků pracujících a konstruktivní kritika hospodářskému vedení pomáhá. Věřím, že vzájemné vztahy vyústí do spolupráce, ne do vztahů opozičních."

Poděkoval jsem panu řediteli za rozhovor a ještě týž den, 13. března 1990, jsem zašel za předsedou závodního výboru, panem Vladimírem H o l c e m:

Ot.: Jak se nyní jmenuje odborový svaz horníků? Je členem Konfederace?

V.H.: "Je to Federální odborový svaz horníků, geologů a nařtařů. Je členem Konfederace odborových svazů, jejím smyslem je koordinace požadavků svazů směrem k vládě."

Ot.: Jak se budou rozdělovat členské příspěvky?

V.H.: "Dříve zůstávalo 50% částky v základní organizaci a 50% šlo na ÚRO. Od roku 1990 zůstane v našem svazu 70% členských příspěvků v základní organizaci, na závodě a 30% půjde na ÚVOS. Z těchto 30% jde 17%

do stávkového fondu, 6% zůstane ÚVOS na vlastní činnost."

Ot.: Je k dnešku uzavřena Kolektivní smlouva na rok 1990?

V.H.: "Návrh Kolektivní smlouvy je v připomínkovém řízení, teď je na dílenských výborech."

Ot.: S jakým rozpočtem bude závodní výbor letos hospodařit?

V.H.: "Na konferenci by se měl schválit rozpočet ZV a FKSP. Pro ZV Dolu Jan Šverma se počítá s FKSP ve výši cca 700 tis.Kčs. Příjmy rozpočtu ZV dále tvoří 70% podíl členských příspěvků, tj. cca 230 tis.Kčs. Výdajové položky jsou půjčky (250tis.Kčs), peněžní a nepeněžní dary jubilantům (120 tis.Kčs), dotace výběrových a dětských rekreací, tělovýchova a sport, sociální výpomoci atd. V návrhu je i částka 200 tis.Kčs na kulturně vzdělávací činnost, tj. na zájezdy, kulturní pořady, dotace závodního časopisu apod. S částkou na politickou propagaci rozpočet nepočítá. Příjmy rozpočtu ZV chceme vylepšit podnikáním, nabíjíme cizím organizacím náš skvěle vybavený autobus se zkušeným řidičem, uvažujeme o lepším využití kulturního klubu. Pro nemocnost některých členů závodního výboru zatím nemáme na podnikatelskou činnost čas, vzájemně za sebe zaskakujeme v odborářských záležitostech."

Ot.: Jaký je postoj závodního výboru k výzvě OF ČKD Polovodiče (pokud KSČ do konce března nepředá vládě svůj majetek přesahující průměrnou úroveň majetku ostatních politických stran, resp. pokud FS do 10. dubna neschválí zákonné opatření pro zestátnění majetku KSČ, vyzývá OF ČKD Polovodiče k výstražné generální stávce dne 11.4.1990 od 11.50 do 12.00 hodin, zakončené houkáním sirén)?

V.H.: "Výzvu jsme v závodním výboru projednali a plně ji podporujeme. Rozmnožíme petiční listy a rozdáme je na dílenské výbory, kde se pracující mohou pod tento požadavek podepisovat. Pokud nebude požadavek výzvy splněn, jde Důl Jan Šverma 11. dubna do výstražné generální stávky."

Děkuji za rozhovor.

-vlk-

JAKO DOKTORA POLITICKÝCH VĚD VÁS NEMŮŽEME ZAMĚŠTNAT ANI JAKO OŠETŘOVATELE V ZOO, TY UBODNÝ ZVÍŘATA BYJ Z VÁS ZDIVOČELA

A CO ŠKOLSTVÍ ?

Navštívíte-li základní školu kpt. Jaroše (u letadla), budete jako přívrženci "sametové revoluce" překvapeni. V 1. patře je na chodbě nástěnka "Zajímavé události v ČSSR". Ale je úplně prázdná (stav 6.+7.3.1990). Páni pedagogové, opravdu se v naší zemi nic neděje? Nebo to, co se děje, nemá význam? Možná, že v dnešní době považujete "nástěnkaření" za přežitek, i to může být pravda. Tak proč tedy alespoň nesundáte ten provokující nápis?

Hned vedle je nástěnka "Internacionálního klubu dětí" (využívaná). Výchova k internacionalismu - nikoliv všesvětovému, ale jak zkratky států na nástěnce hlásají, jen v rámci tzv. socialistického tábora. Tento zjednodušující pohled na svět byl "sametovou revolucí" překonán, ale nikoliv na této škole. Východoevropské státy se rozloučily s marxisticky pojatým socialistickým vývojem, ale uvedená školní nástěnka o tom nepřesvědčuje. Tady ještě existují: PLR a ne Polsko, MLR a ne Maďarsko, RSR a ne Rumunsko. To nejsou maličkosti. V Rumunsku kvůli tomu tekla lidská krev!

Na střední zdravotnické škole se na velké nástěnce v mezipatře (stav 7.3.1990) podíváte mimo jiných obrázků i na snímek dobrotivého dědečka Klementa Gottwalda s vnučkou. Ten, kdo má tuhle nástěnku na starosti bude asi s nostalgií vzpomínat na člověka, který zahájil temné čtyřicetiletí našich dějin, který na počátku své vlády nepodepsal milost k smrti odsouzené ženě - matce Miladě Horákové.

Tak, jak to s tím naším školstvím vypadá?

Jan Tomášek, Trutnov

INICIATIVA SLŠ

Ve dnech 21.-22. února 1990 se z podnětu Občanského fóra, Verejnosti proti násiliu, odborového svazu, vedení a pracovníků středních lesnických škol ČSR i SSR uskutečnilo na střední lesnické škole v Trutnově zasedání zástupců středních lesnických škol obou republik.

Motivem jednání byla snaha o zlepšení přípravy mladých odborníků pro lesní hospodářství a vyjádření se k dalším koncepcím rozvoje středního lesnického školství.

Shromáždění velmi zodpovědně hodnotilo stav současného lesnického školství v obou republikách, ale vyslovilo se i ke školské problematice obecně. Zabývalo se postavením lesnických škol v systému školství a vztahy k rezortům, předmětem jednání bylo i postavení a využití školních lesů. O závěrečném jednání byli osobními dopisy informováni ministři školství obou republik.

Střední lesnická škola v Trutnově patří k sedmi školám tohoto typu v ČSSR (Písek, Žlutice, Hranice v Č., a Trutnov v ČSR a Liptovský Hrádek, Baňská Štiavnica a Prešov v SSR). Tyto školy vychovávají střední lesnické kádry pro celou federaci. Trutnovská veřejnost má jistě naši školu v povědomí. V minulosti se žáci i učitelé nejen výrazně podíleli na pracovní aktivitě v rámci města, okresu i kraje, ale také se "neblaze" zapsali v Únoru 1948 a v událostech let 1968-69.

OF SLŠ Trutnov

Promlčeno či ne ?

Jako mluvčí OF Prosečné jsme se sjednotili k výzvě našim právníkům, aby už konečně přestalo dohadování, zda má být pan Bilak a spol. obžalován z trestného činu vlastizrady nebo ne. My, jménem laické veřejnosti, nechápeme, proč musí být v této otázce taková nejednotnost, zda o promlčení po 20 letech jde nebo ne!

Tak, jako neplavec když neposkytne pomoc tonoucímu nemůže být trestán, protože by ohrozil svůj vlastní život, tak ani žádný občan nemohl přece podat žalobu na bývalého tajemníka ÚV KSČ a poslance FS, protože v době totality by nejen sebe, ale i celou svoji rodinu vystavil nepředstavitelnému fyzickému nátlaku, hraničícího s likvidací.

Přesto se ale našli dva hrdinové, pan B. Bereza a pan T. Hradílek, kteří včas, už v roce 1988, dne 16. května, trestní oznámení na Vasila Bilaka na GP zaslali. Skutečnost, že bývalý generální prokurátor a další pracovníci trestní oznámení utajili, nic nemění na skutečnosti, že trestní oznámení bylo včas a ve lhůtě podáno. Bylo by jen nespravedlivé, aby utrpení národa nebylo alespoň tímto aktem rehabilitováno.

Nehledě na skutečnost, že sama KSČ na mezinárodním fóru, u OSN aj. tvrdě prosazovala nepromlčitelnost válečných zločinů a tak vlastně vlastizrada a velezrada s tragickým koncem je něco víc, než válečný zločinec.

Potrestání viníků naší národní tragedie není aktem msty, tak jako nebyla aktem msty oprava válečných zločinců, kteří rozpoutali válečný požár II. světové války. Je to naše povinnost ke všem, kteří byli persekuováni, žalářováni a hlavně těm, kteří se naší svobody už nedožili. Je to povinnost celé naší vlády národního porozumění, obou našich vlád, všech politických stran a organizací, všech poctivých občanů, na tomto potrestání trvat.

za OF Prosečné
Josef Mahr

Tupý konkurs - špatný lék

Dům kultury v Trutnově hledá ředitele. V podmínkách konkursu mimo jiné stojí: 12, 18 let odborné praxe, nejráději v kultuře.

Tato věta mne vyděsila, neboť: jakou kvalifikaci pro řízení instituce v podmínkách, jaké po válce tato společnost nepoznala, zaručuje osmnáctileté působení ve zbyrokratizované kultuře zahlušené komunistickou ideologií?!

Podle těchto trutnovských měřítek by se Milan Knížák nikdy nemohl stát rektorem Akademie výtvarných umění, Jiří Dienstbier ministrem zahraničních věcí, dokonce Václav Havel prezidentem! Všem totiž chybí jak příslušné vzdělání, tak oficiální praxe.

Jedinou kvalifikací v dnešní době může být pouze koncepce činnosti, kterou uchazeč vypracuje a v konkursním řízení před odborně způsobilou komisí obhájí. Prostě jeho představa, co a jak dělat. Pokud je někdo schopen smysluplnou koncepci předložit, pak má i odpovídající kvalifikaci. Zda bude osobně schopný svou koncepci v praxi prosadit, to lze posoudit z toho, jak energicky ji před komisí obhájí, ne?

-vlk-

Žádné zbytečné represe, ale ...

Doba euforie z naší sametové revoluce neodvratně pominula. Teď je na nás, jakým způsobem se vyrovnáme s tou situací, že vláda všech věcí se navrátila do našich rukou. Je skutečně v našich rukou?

Rád bych se zmínil o situaci na našem národním výboru. Všichni jsme s radostí očekávali, jaké převratné změny se stanou v tomto orgánu, tak životně důležitém pro život našeho města. Jak ten, kdo bude potřebovat byt, umístění svého dítěte ve školce, pozemek na garáž atd., nalezne skutečně hluboký lidský zájem ze strany NV a jak přes všechny problémy bude jeho causa vyřešena.

Není naše osobní politika už jen příjemné posezení před domácím krbem ve slastném očekávání věcí příštích? Je jisté, že bývalá komunistická strana je již opět současná, že opět vytahuje drápky a šíří okolo sebe atmosféru strachu. Lidé se znovu bojí vystupovat, kritizovat, dokazovat, zapojovat se. Je tu reálné nebezpečí, že budeme po svobodných volbách čekat dalších dvacet let na nějakou další revoluci, ať už sametovou nebo krvavou. Jako bychom zapomněli na prvotní nadšení z dobývání skutečné osobní svobody. Kde jsme teď se svým pohovkovým vyčkáváním, kde jsou naše skutky, kterými jsme během několika dní dokázali našeho nepřítelů přitlačit ke zdi? Už jsme opět mrtví, pod diktátem, který po kouscích utahuje smyčku kolem našeho krku?

Jak tedy vypadá situace v našem NV: několik jedinců skutečně odešlo a vzdalo se své funkce. Prosím, to je v pořádku. Ovšem nikoho nezaráží skutečnost, že systémem přesunujících se škatulát, dochází k vnitřnímu přerozdělování funkcí. Je naprosto běžné, že se prostě kolegyně a kolegové z jednotlivých odborů domluví následujícím stylem - hele, já uvolním tuhle funkci, ty tam nastoupíš.

místo mě a necháš mi svůj flek. Takže platově na tom budem opět stejně, hlavně je potřeba vydržet do voleb, pak už to bude dobrý. A hlupák trutnovák nám to stejně zbaští - nová funkce - nové jméno.

Mezapomněli jsme tak trochu na to, že nepřítel, zbavený skutečně veřejného nátlaku, má dostatek prostoru pro svou konspirační činnost? Že zde opět vzniká určité vakuum ve veřejném boji proti totalitnímu komunistickému diktátu? Není právě teď, v tuto minutu, potřeba, aby každý, kdo si je vědom nepravosti dějících se okolo něj, pozvedl hlas a obvinil skutečné viníky? Nebo propadneme opět strachu o svou budoucnost a radši odkývneme veškerá represivní opatření, jen abychom nebyli postiženi my samotní?

Nikomu nelze vyčítat, že se utopil v atmosféře strachu a jeho přínos pro naši sametovou revoluci nebyl nijak zásadní. Avšak, když jiní nám vybojovali vítězství, my ho musíme uhájit.

Mlčení v tomto případě nemá cenu zlata. Má cenu kovových obojků na našich krcích a na krcích našich dětí. Trutnove, když se neprobudíš, zemřeš ve spánku. A nejsou to planá slova. Budou-li mít čtenáři zájem, dozví se konkrétní fakta a souvislosti z dění na našem NV. Ovšem co by bylo daleko cennější - sám každý by měl přijít se svými poznatky, pozvednout hlavu a říct nahlas "Pozor, pánové, my se nedáme!"

Jak zní motto a zároveň i název tohoto článku - žádné zbytečné represe, ale... Pokud nedáme znovu najevo, že samet dokáže i nepříjemně poškrábat, naše životní energie bude opět pohlčena úvahami o tom, jak vyhovět vysoce postaveným pánům a na to, co skutečně chceme, nezbude čas ani síla.

Trutnove, jsi skutečně spokojen se svým národním výborem?

Lexa Hambálek, Trutnov

Spalovna v Poříčí

V pondělí 12. března se v kinokavárně OKO sešlo asi 150 poříčských občanů s vedením s.p. KARA, zástupci MěNV a Okresní hygienické stanice. Tématem živé diskuse byla výstavba spalovny pevných kožehnických odpadů a chromitých kalů v areálu podniku.

I když zástupci podniku uváděli, že se jedná o nejmodernější spalovnu a ředitel ing. Šticky neustále opakoval, že výstavbou spalovny KARA zlepší životní prostředí Poříčí, občané neměli k těmto tvrzením důvěru a jednomyslně žádali zastavení výstavby spalovny.

Z dosti uspěchaného závěru (90 minut bylo na takovýto problém opravdu málo) jsem pochopil, že MěNV Trutnov se pokusí zajistit monitorování stavu škodlivin v ovzduší v Poříčí, bude sestavena komise na posouzení provozu spalovny v obydlené zástavbě a MěNV se dále vyjádří k požadavku občanů zatím pozastavit výstavbu.

Státní podnik KARA zajistí, že auta převážející piliny budou zaplachtována a manipulace s kožehnickým odpadem bude vyřešena tak, aby nedocházelo k jeho rozptýlu po přílehlých ulicích.

Podávám tuto krátkou zprávu jen s dovětkem, že jsem odcházel spíše více než méně rozpačitý.

František Brož

OF STS Radvanice

Ztotožňujeme se s některými body z prohlášení "Volného sdružení závodových doprav" ze dne 19. ledna 1990, které vzniklo v Přerově.

Z tohoto prohlášení souhlasíme s body:

- 3) Žádáme uznání odškodného při chorobách z povolání - choroby páteře, žaludku, srdcově-cévní onemocnění.
- 4) Žádáme uznat povolání řidiče jako rizikové.
- 5) Žádáme vypracování mzdové soustavy, která bude odpovídat našim pracovním podmínkám podle pracovního zařazení.
- 6) Žádáme přehodnotit stav životního prostředí závodu a vytvořit podmínky pro zlepšení, s přísným dodržováním ekologického požadavku.
- 10) Žádáme viditelné označení příslušníků SNB služebním číslem.
- 11) Řidičům z povolání zabezpečit mimořádnou dovolenou 1 týden rekreace a 1 týden rehabilitace.
- 12) Požadujeme zařadit řidiče do první důchodové kategorie s odchodem do důchodu v 55 letech po odpracování 20 let v této profesi.

za OF St. statek Radvanice - MS
Petr Míšenský + 17 podpisů

Z dopisů

Pan Martin Š i d l á k poslal článek, věnující se odkazu T.G.M. dnešní společnosti a výzvu školské sekci OF, protestující proti uvolnění pana Vl. Víta z funkce ředitele MěDDM v Trutnově.

Paní Věra S n í ž k o v á píše o případu Vladimíra Cermana z Čisté u Horek, který byl ve vykonstruovaném procesu v padesátých letech odsouzen k trestu smrti.

Pan Karel S o u č e k upozorňuje na nezákonnosti, kterých se dopouštěli příslušníci StB, SNB, soudci a prokurátoři na Trutnovsku za komunistického režimu.

Pan Karel K o ř í z e k souhlasí s přidělením Bílého domu kultury a navrhuje zřídit v něm i nekuřáckou kavárnu a cukrárnu.

Ing. František Ř e z n í č e k ve svém dopise kritizuje jednání představitelů OF Trutnov, takové OF nikdy nezíská důvěru občanů a jejich pomoc. Problém výstavby koupaliště je v nekompetentnosti pracovníků MěNV Trutnov.

zpracoval -vlk-

Vážení přátelé, ano!

Chceme, abyste i nadále psali o svých zkušenostech z minula i přítomna, případně i námětech, pro budoucnost. Občanské fórum nemůže samo postihnout celou škálu problémů, které nás ve městě a jeho přilehlých obcích tlačí a jež je třeba řešit. Hlavně nyní, v předvolební kampani je každý váš podnět obzvláště cenný.

Zároveň vás žádáme o pochopení toho, že nemůžeme otisknout každý váš dopis. Ujišťujeme však, že všechny dopisy pečlivě čteme a podle témat předáváme jednotlivým sekcím, případně přímo radě Občanského fóra.

Děkujeme zároveň za slova uznání, která jste redakci v některých dopisech vyslovili, i za slova kritická. Jsme amatéři a každá kritika nám může v naší práci pomoci.

Prosíme také, abyste se pod své dopisy čitelně podepisovali. Vzhledem k tomu, že za obsah a pravdivost otištěných informací odpovídá autor, musíme jeho jméno a adresu znát. Anonymy tisknout nebudeme.

Žádáme vás, vážení přátelé, ano, pište a předem díky.

František Brož

Na beton

Z nedělní vycházky, první po dlouhé době, jsme se vrátili za dvacet minut. Sklíčení, zklamání a rozhořčení.

V místech bývalého zahradnictví nad poliklinikou, kde si děti ze školy "u letadla" za pomoci rodičů loni zrenovovaly skleník, jsou dnes vybetonované pěšiny mezi obytnými bunkami polských stavbařů. Na hřbetě, táhnoucím se od polikliniky podél Úpy k plaveckému bazénu, jsou pokácené letité stromy, položené silniční panely a neudržovaná zahrada, patřící poliklinice, je zplanýrovaná. Úrodná prst rozhrnuta či odvezena bůhvíkam, v odkryté červenici vytyčovací kolíky a prohlubně se stojící vodou.

Ještě před dvěma roky žádný z těchto pozemků nebyl stavební parcelou, o tom mne ubezpečili na MěNV Trutnov.

Jaká stavba je tak důležitá, že MěNV dal povolení zničit bývalou zahradu? Proč betonové chodníky dusí půdu, ve které by se dařilo mrkvi nebo jahodám?

Třeba to bude ubytovna pro zdravotníky, nevím. Je dnes tak nezbytně nutné stavět ji na zemědělské půdě, když se co nevidět uvolní prostory po sovětské armádě?

Snad je ta zatím anonymní stavba (chybí označení investora, dodavatele i názvu) potřebná. Jen se bojím, aby nebyla z rodu traverz, zpupně trčících z dlažby trutnovského náměstí.

-Vl.Kaláb

Oprava z č. 13

Prosím, aby mi prominul pan Vladimír Prokeš, protože jeho "Vzpomínka na rok 1968" jsme otiskli až po jednání Václava Havla v Moskvě, kdežto článek byl napsán daleko dříve. Proto údaj o konečném termínu odsunu sovětských vojáků do konce r. 1991, který byl tehdy jeden z možných, dnes již neplatí. Jeho zveřejnění padá na mou hlavu, pan Prokeš je nevinen.

Omlouváme se čtenářům za nepřesné údaje, kterými nás mystifikoval v článku "Věrní zůstaneme" jeho autor. T.G. Masaryk byl prezidentem sedmáct let, abdikoval 21. listopadu 1935, nikoli 14. prosince 1937, jak jsme otiskli.

-vlk-

Beseda o SNB

Besedu o současném stavu v bezpečnostních složkách uspořádalo ve čtvrtek 15.března OF Trutnov v klubu TREND.

Z KC OF Praha přijel ing. dr.Oldřich Hromádka, předseda Ústřední občanské komise, do roku 1968 plukovník na ministerstvu vnitra. Mimo jiné uvedl, že bývalí příslušníci StB, kteří jsou nyní mimo činnou službu a budou prověřováni, mají průměrné měsíční platy kolem pěti tisíc korun, což stát stojí měsíčně 40 milionů. Poukázal i na nedůslednost JUDr.R.Sachera, který ve funkcích ponechal některé zkompromitované představitelů Bezpečnosti a popsal kroky, které KC OF Praha proti této situaci podniká.

Na otázky asi padesáti přítomných občanů odpovídali i příslušníci VB pan Špiryt, bývalí příslušníci SNB pan Charvát a pan Seidl, V.Čermák z OF Trutnov a Martin Věchet z trutnovské prověřkové komi-

se. Občané se kriticky vyjádřili i k činnosti dopravního oddělení VB v Trutnově, které v jednom období "obšťastnovalo" Václava Havla při každém jeho výjezdu z Hrádecku důkladnou technickou prohlídkou vozidla. Pan Špiryt odpověděl, že to bylo na příkaz StB, která tehdy chtěla pod jakoukoli záminkou zbavit Václava Havla řidičského průkazu.

V besedě se občané dověděli, že od 1. dubna 1990 budou příslušníci SNB viditelně označeni, dověděli se i to, že prověřkové a občanské komise už zahájily svoji činnost a vyzývají veřejnost ke spolupráci.

Všechny stížnosti na nezákonný postup složek SNB, věrohodně či svědecky podložené, posílejte v okrese Trutnov na adresu:

Martin Věchet, Prokopa Holeského 435, 541 01 Trutnov.

-vlk-

PS příloha

ZPRAVODAJE č.14

☺ F TRUTNOV

Garantem komplexní zprávy "Malý chemický dárek" je Ekologická sekce OF Trutnov a MěstZO ČSOP v Trutnově.

MALÝ CHEMICKÝ DÁREK !

Vážení čtenáři,

chtěl bych tímto reagovat na článek "Nebezpečné podzemí", zveřejněný v sobotním vydání Pochodně dne 17.2.1990. V tomto článku pan Jiří Šotola, člen členského výboru Strany zelených, popisuje stav ukládání nebezpečných látek v pevnostních objektech, určených na obranu naší republiky z let 1935-38.

Protože jsem přesvědčen, že pan Šotola podává informace zkreslené a neúplné, chci vás s těmito případy seznámit. Zkreslenými informacemi vznikají mezi občany různé názory a ti pak nevědí, zda mají věřit tisku v okrese, v kraji, rozhlase, či televizi.

Všude jsou totiž jen útržky toho, co by mělo být vždy pohromadě. Pokusil jsem se dát to dohromady.

Jsem členem ČSS v Trutnově a jako její zástupce jsem se zúčastnil veřejné prohlídky pevností v okrese Trutnov, o kterých pan Šotola píše. Chci vám podat informace pravdivé a úplné, se stanovisky všech zúčastněných stran.

Otvírání skládek jedů vzniklo z popudu OF v Trutnově na základě stížností občanů z okresu i na reakci toho, že se v železniční stanici Kalná Voda překládaly vagony s neznámými chemickými látkami, které měly údajně v nějaké pevnosti skončit. Byli tedy požádáni o pomoc ochránci přírody, kteří se do tajemné věci zakusili s plnou vervou. Zjistili se majitelé pevností a dosáhlo se veřejné kontroly. V pevnostním objektu T-73, zvaném Stachelberk, nad vesnicí Babí u Trutnova to bylo dne 3.1.1990. Pevnost, či spíše sklad nebezpečných jedů, byla otevřena za přítomnosti zástupců majitele ZZN Trutnov, ONV, ČSOP, OF, ČSS, OHS, CO, prokuratury, KS SNB, záchranné služby, Okresního muzea Podkrkonoší, katedry toxikologie VLF JEP Hradec Králové, odboru VLHZ, ČVI Hradec Králové, BZS a samozřejmě ČR a ČST, kteří očekávali senzaci.

V pevnostním objektu T-64 nad obcí Zlatá Olešnice u Trutnova proběhla první prohlídka téhož dne, t.j. 3.1.1990 a následně 8.1.1990, a to jen k odebrání vzorků katedrou toxikologie za přítomnosti ČSOP, OF, ČSS a Muzea Trutnov, a to proto, že nebyl dosud znám majitel objektu. Další prohlídka proběhla dne 10.2.1990 na popud MNO, které o tomto bylo informováno, aby byl zjištěn majitel. A snad naposled byla pevnost s jedy otevřena veřejnosti 12.2.1990 - už za přítomnosti majitele - Monokrystalů Turnov, a dále již složek výše uváděných.

Požádal jsem jednotlivé zástupce, aby se vyjádřili ke skladům jedů, zřízeným téměř před 23 lety.

Mluví OF v Trutnově pan František Haas:

"Celá záležitost vznikla na náš popud. Lidé si chodili stěžovat, báli se a žádali nás o pomoc. Převážně se jednalo o občany z jednotlivých vesnic, kde sklady jedů jsou. A protože to bylo ještě v době, kdy jsme se zabývali zcela jinými problémy sametové revoluce, požádali jsme o pomoc zástupce ČSOP.

Ti tuto věc chopili za správný konec a výsledek mluví za vše. Likvidace jedů, spokojenost občanů a hlavně už žádné fámy o dokumentech StB, radioaktivních odpadech či neznámých látkách z tajemné železniční zásilky, putující z Polska do Rakouska.

Ochráncům tedy patří největší dík."

Ředitel ZZN Trutnov pan ing. Jaromír Jiroušek:

"K uvedenému objektu T-73, který máme v užívání, mohu uvést pouze to, co bylo v zápise o veřejném otevření ze dne 3.1.1990. Žádné písemnosti ani chemické látky, o kterých bychom nevěděli, zde uloženy nebyly. Katedrou toxikologie byly odborně odebrány vzorky, jejichž výsledky jsou již známy a potvrdily, že se jedná o Aredin, chemikálii s obsahem 90% arzeničnanu vápenatého, který se používal na hubení mandelinky bramborové, a který tam byl v roce 1967 naskladněn. Je zařazen do zvlášť nebezpečných jedů a podle toho postupujeme. Sklad je suchý a nezávadný a naší organizací kontrolovaný. OHS Trutnov jsou odebrány vzorky vody. A navíc jsme přislíbili vyklizení objektu do léta letošního roku a tento pak předáme Muzeu Trutnov."

Ředitel Monokrystalů Turnov p.ing. Václav Vít:

"K objektu T-64, který máme ve správě a ve kterém máme zřízen sklad našich odpadů, které nelze dále zpracovávat, mohu říci toto:

Látky tam byly naskladněny v průběhu let 1968-1988. Mimo látek povolených byly zde ještě naskladněny jiné - z Fotochemy Hradec Králové, pro ně sklad ale nebyl určen. Jak se toto mohlo stát, bohužel, nevíme, je to už dávno. Samozřejmě, že vše dáme do pořádku. Fotochema odveze tyto látky v nejbližší době. Objekt dáme do stavu tak, jak bylo stanoveno odborem výstavby ONV v Trutnově. Ale odpady, ve kterých je obsažen jodit thalný, který je zařazen mezi zvlášť nebezpečné jedy, odvézt zatím nemůžeme, nemáme na to prostory. Jinak je vše obsaženo ve zprávě z jednání na OHS Trutnov dne 12.2.1990."

Místopředseda ONV v Trutnově pan ing. Vlastimil Prouza:

"K otevření objektu v Babí, což je pevnostní srub č. 73, možno říci tolik, že veřejnou prohlídkou, která byla provedena za účasti zástupců Občanského fóra a přizvaných odborníků a samozřejmě na podnět ČVI, bylo zjištěno odpovídající uložení skladovaného materiálu. Dále bude postupováno tak, že tyto materiály (arzeničnan vápenatý) budou vyvezeny do poloviny tohoto roku provozovatelem, t.j. ZZN Trutnov, jeho odběratelům.

Mnohem závažnější zjištění bylo při otevření bunkru č. 64 ve Zlaté Olešnici, kde se jedná o naprosto nekvalifikované uložení chemických látek, které uložil do těchto prostor podnik Monokrystaly Turnov, který nedržel ani jednu podmínku, stanovenou v rozhodnutí o přípustnosti stavby odboru výstavby ONV Trutnov dne 23.8.1967. Bude provedeno místní šetření a samozřejmě zahájeno správní řízení, které bude závěrováno patřičnou sankcí. Mohu říci, že poctivou iniciativou našich členů - ochránců přírody, sekce OF pro ochranu přírody a aktivistů, kteří za pomoci historiků, z jejichž strany vlastně vzešel podnět k prohlídce těchto objektů, jistě dojde k odstranění těchto nebezpečných látek v uvedených prostorách, k jejich případnému využití nebo zneškodnění a k jejich vyklizení z našeho okresu."

Ředitel OHS v Trutnově pan MUDr. Zdeněk Prouza:

"K článku Nebezpečné podzemí pana Jiřího Šotoly mohu uvést toto:

Je tam uvedeno několik okolností, týkajících se bunkru T-73 na Babí. Je zde uváděno, že bunkr není řádně odizolovaný, je velké nebezpečí úniku chemických látek a že hrozí velké nebezpečí podzemních vod. K tomu bych chtěl uvést skutečnost, která byla ověřena v minulých letech a naposledy 3. ledna letošního roku při znovuotevření bunkru. Osobně jsem byl přímo uvnitř a je nutno konstatovat, že zde nebyl shledán žádný problém vlhkosti. A to ani pokud se týká prosakování ze stropů, ani ze strany zemní vlhkosti. Sklad byl naprosto suchý. O tom se přesvědčila i řada činitelů, kteří byli uvnitř. K otázce vody je nutno uvést jedno a zásadní, a sice že toto jeho vyjádření se nezakládá na pravdě ani od samého začátku. Jak již bylo uvedeno v zápisu, který byl zpracován při otevření bunkru na odboru vodního hospodářství, je nutno konstatovat toto:

Pracovníci OHS v Trutnově provádějí každým rokem zjara a na podzim odběry vzorků z povrchových toků, které podle doporučení oddělení VB by mohly být případně zasaženy toxickými složkami z uvedeného bunkru. Za celé období od roku 1966 do roku 1989 nebyly zjištěny žádné hodnoty, které by ukazovaly na znečištění nebo znehodnocení jednotlivými látkami, konkrétně Aredinem, těchto vod. Dle vyjádření ing. Diviše, ved. odboru VLHZ, se sice objevily určité hodnoty arzeny v povrchových vodách, které jsou však naprosto zemního původu. A znovu je nutno upozornit na to, že laboratorní výsledky z uvedených let (vždy na jaře a na podzim - po čtyřech vzorcích) jsou prakticky ve veliké převyšující většině negativní. Pokud se ukázal nějaký obsah arzeny ve vodě, jedná se o tisícinu mg, kdy podle ČSN pro pitnou vodu je povoleno 0,05 mgr na litr vody, tedy prakticky setiny.

Pokud jde o bunkr T-64 na katastrálním území Zlaté Olešnice, je nutno uvést toto: V roce 1966 dostaly Monokrystaly Turnov od MNO povolení k uskladnění určitých svých odpadových látek z výroby v uvedeném bunkru. Na základě několika jednání, kterých se zúčastnila řada pracovníků, vydal odbor výstavby ONV 23.8.1967 rozhodnutí o přípust-

nosti stavby, kde určil Monokrystalům Turnov přesné podmínky, za jakých je možno uskladnění provést. Tímto uvedeným rozhodnutím bylo povoleno skladovat v bunkru T-64 jodid sodný s určitým váhovým množstvím (jedná se o setiny) jodidu thalného. Jiný jed nebyl povolen. Na základě dalšího jednání potom provedl ředitel podniku kolaudační řízení v roce 1968 a toto rozhodnutí již na OHS doručeno nebylo. Jasně to vyplývá z rozdělovníku. Ani v následujících letech nebyla v žádném případě informována OHS o jakékoliv manipulaci čili navázení jakékoliv látky do uvedeného bunkru a nebyly zjištěny žádné stopy po jakékoliv využívání. Vzhledem k tomu, že ani v dalších letech jsme nebyli informováni o skladování látek, nebyl tento bunkr evidován. Prakticky o manipulaci s jedovatými látkami v uvedeném bunkru T-64 jsme se oficiálně dozvěděli v lednu 1990. Je povinností uživatele, aby hlásil ve smyslu příslušného vládního nařízení č. 192/88 Sb. manipulaci s jedovatými látkami na OHS a podle příslušného nařízení pracovníci OHS sledují pouze zabezpečení dělníků po stránce zdravotní, kteří manipulují s jedovatými látkami, aby nedošlo k poškození. Není však v žádném případě pravdou, že by pracovníci OHS byli povinni kontrolovat objekty jako takové."

Arzeničnan vápenatý v bunkru na Babí
Foto Vladimír Hořínek

Člen klubu Stachelberk pan RNDr. Miroslav Kejzlar:

"Objekt T-73 je skutečně vybudovaný v plánovaném opevnění tvrzí Stachelberk, ovšem tento srub leží zhruba 35 metrů nad vlastním hlubokým podzemím tvrze a je s ním spojen jednou schodišťovou šachtou. To znamená, že podzemí je skutečně zatopené ze dvou třetin, kde podzemní voda nedosahuje až pod vlastní srub a nemůže tedy dosahovat ke střešlému patru T-73, kde jsou uloženy toxické látky. Voda nemůže tuto látku ohrožovat. Naopak, při otevření sruhu 3.1.1990, kdy jsme též do tohoto patra vešli, jsme zjistili, že toto patro bylo naprosto suché a veškeré skladovací podmínky podle nás odpovídaly. Žádný průsak nehrozil. Jinak celé podzemí Stachelberské tvrze je vyspádováno do dvou bodů. A to ke štole vchodového objektu a k pomocné štole. Obě dvě tyto štoly ústí nad obcí Babí. Z těchto dvou ústících potoků jsou odebírány vzorky a v každém případě, kdyby se toxické látky dostaly do podzemí tvrze, musely by být v těchto bodech zachyceny.

Co se týče objektu v katastru Zlaté Olešnice, jedná se o těžký pěchotní srub II. stupně odolnosti, což znamená, že v podstatě tento objekt je velice dobře zaizolovaný, dá se říci, je konzervou, přes kterou nemůže bezprostředně žádná toxická látka proniknout. Při průzkumu tohoto objektu jsme sledovali zabetonování studny a štěrbinového WC. Celá záležitost bude muset být ještě prozkoumána, ovšem nelze předpokládat v dané

situaci, že by toxické látky z tohoto objektu mohly volně pronikat do podzemí.

Naš klub vojenské historie považuje především za velmi chybné, že celá skládka objektu nebyla po léta udržována ani opravována. Proto jsme při každé návštěvě tohoto objektu zjišťovali vypadlé cihly ze zaddění střelen, odkud se šířil zápach jodidu, zjišťovali jsme naprosto nedokonalé zajištění vchod mřížovými vraty, plechové dveře byly stabilně otevřené, to znamená, že vniknutí nepovolané osoby nebylo problémem. Toto považujeme za základní chybu celé skládky, na kterou jsme upozorňovali, ovšem nepodařilo se nám zjistit majitele skládky."

Vedoucí odboru VLZH ONV ing. Moloslav Diviš:

"Takže se mohu vyjádřit k problematice bunkrů. Co se týká Babí, jednalo se o evidovanou skládku, o které vodohospodářské orgány dobře věděly. Jejich zabezpečení, jak se ukázalo, odpovídá požadavkům. Vzhledem k době, kdy vznikla, můžeme říci, že jde o skládku na velmi dobré úrovni. Navíc zde již je zpracován plán, kdy tato skládka bude zlikvidována. Horší je situace u bunkru ve Zlaté Olešnici, kde bylo povoleno ukládání jedné jedované látky. Skládka byla nedostatečně zajištěna proti vniknutí osob zvenčí i proti pronikání svrchní vody, i když třeba nemohla proniknout do podzemí. Mimo povolenou jednu skládku zde bylo uloženo dalších 30 druhů. Tyto uskladněny nebyly a z tohoto budou vyvozeny vůči Monokrystalům Turnov patřičné závěry."

Náčelník CO Trutnov mjr. ing. Marek Miloš:

"Stáb CO Trutnov má objekt Babí registrován ve své evidenci. Otevřením bunkru bylo zjištěno, že uskladnění chem. látky odpovídá platným předpisům. Je uvažováno o vykládnění této látky. K objektu v Libči mohu uvést, že provedenou kontrolou za účasti zvláštní komise dne 12.2. jsme zjistili, že tento objekt svými podmínkami neodpovídá stanovenému rozhodnutí vydanému v roce 1967. Není zajištěn únik látek do spodních vod. Vrchní patro není odizolováno a v některých částech bunkru do spodního patra průnik vlhkosti se projevil."

Předseda MěstZO ČSOP Trutnov pan Vladimír Vyhňálek:

"K článku Nebezpečné podzemí, který byl zveřejněn v sobotní Pochodni, mohu uvést:

Vlastně vše bylo vyvoláno OF v Trutnově, které požádalo naši organizaci o pomoc. Byli jsme požádáni o to, abychom se začali zabývat skutečným nebezpečím pod zemí. Prostory sloužily k ochraně proti vnějšku, dnes tedy se stávají nebezpečím z vnitřku. K celé záležitosti bunkrů na Babí a ve Zlaté Olešnici mohu říci následující:

Otevření Babí považujeme za formální. Byly zpřístupněny prostory pouze v nadzemní části a prostory pod zemí zpřístupněny nebyly. Toto jsme uvedli v článku uveřejněném v tisku, který vyšel týden po otevření. Nemohu se spokojit s vyjádřením pracovníků ZZN Trutnov, ani představitelů okresu, neboť skutečně látky, která je naskladněná v Babí, nemůže vyhovovat žádným podmínkám, které jsou stanoveny ve vládních vyhláškách. Mohu říci, že vyvolané fámy k otevření bunkru byly natolik závažné, že mělo jít k naskladnění látek, které tam údajně byly uskladněny ze zásluh z PLR. Mělo jít o tzv. transformátorové oleje Delor. Ze zprávy Krajské hygienické stanice v Ústí nad Labem, kdy v této době došlo k šachování této látky na stanici Kalná Voda, a tato záležitost byla přehazována jako horký brambor z města do města, byla rozšířena informace po celém území okresu Trutnov, že část zásilky byla uložena na našem okrese. Podle tvrzení pana hygienika nemělo k tomuto dojít. Podle tvrzení některých představitelů lidosprávy mělo. Snahou ochranářů

bylo tento oříšek rozlousknout a potvrdit fámy, nebo tvrzení vyvrátit. Tímto jsme si vymínili otevření bunkru.

Formální kontrolou bylo prokázáno, že Delor v bunkru Babí nebyl uložen. Uložení chemické látky není v souladu s příslušnými vyhláškami. Stav uložení této chemikálie je naprosto nevyhovující, obaly jsou v katastrofálním stavu. Jsou zkorodované. Nejsou podle příslušné vyhlášky označeny. Každý gram této nebezpečné látky má být evidován. Sám ZZN nemá přesnou evidenci tohoto jedu a nemůžeme tomuto podniku to mít za zlé, neboť k naskladnění došlo v šedesátých letech a pracovníci tohoto podniku včetně pana Jirouška, kteří jsou dnes ve funkcích, nemohou za to, co jejich předkové tam dali. Nepřísluší nám a ani nechceme zúčtovat staré resty pracovníků, kteří dali souhlas k uskladnění. S pracovníky, kteří dnes jsou v podniku ZZN, trváme na vyskladnění objektu. Budeme podporovat to, aby objekt sloužil jako památka, o kterou usiluje skupina muzejních přívrženců, a aby se stal součástí naučné stezky.

K bunkru Babí bych chtěl ještě říci tolik, že v této záležitosti vznikly nechutné věci, které by se neměly v dnešní době vyskytovat, protože si demokracii představujeme jinak. Dnes ji máme a neumíme s ní plně zacházet. Myslím si, že pan Jiří Šotola, který vystupuje za český členský výbor Strany zelených, asi plně demokracii nepochopil, protože staví tuto věc do pozice velice nekorektní informace. V začátcích, kdy vzniká mnoho stran, mimo jiné politická strana tzv. Strana zelených, by si tato měla vybudovat pozici. To znamená pevné základy a na nich stavěné korektní zprávy podávat veřejnosti. Tyto korektní zprávy se ze strany komunistické nedostávaly a myslím si, že pokud chceme hrát čistou hru a mít demokracii, jakou si představujeme, měl by i pan Šotola za Stranu zelených vyložit karty podložené a takové, které lze opřít o fakta. Nikoliv, že byl odněkud vyhnán - nepíše kým, nepíše co, neuvádí nic konkrétního. Myslím, že pokud mu jde o popularitu, není toto na místě. Takovýchto zpráv je dnes řada. Většina z nich bývá nepodložena a způsobuje to nebezpečí pro obyvatele, protože ti dnes nemají k němu důvěru. V tomto případě jde o to, abychom lidi informovali, zda se jedná o látky závažné nebo nikoliv. O tyto korektní zprávy by mělo jít i Straně zelených. Myslím si, že pan Šotola to asi správně Straně zelených, která chce za půl roku kandidovat, do volební kampaně nedává.

Závěrem chci říci, že požadujeme úplné vyklizení objektu Babí. Zůstává zde otázka, že nikdo nedal záruky, že k vyklizení objektu dojde v termínu, který byl stanoven. Toto plně záleží na odběrateli Aredinu. Dnes již možno říci, že ani OF v Duchově nechce, aby tato látka byla uložena v katastru jejich území.

Aredin se stal náhražkou za kysličník arzeničný a byl nakupován za valuty. Byl dovážen z Číny pod obchodním názvem REDICER. Používal se jako přísada do skla. Zůstává zde problém, vlastně otázka. V roce 1988, kdy došlo k otevření zmíněného skladu, bylo známo, v jakém stavu se uložení látky nachází. Přítomným zástupcům OHS Trutnov musel být stav znám a velice se pozastavujeme nad tím, že zřejmě byli spokojeni se stavem bunkru.

Bereme to, že prostředí objektu je údajně suché. Naproti tomu je nutné připomenout, že nevětratelné prostory pohlcují přirozenou vlhkost objektu. Dochází zde k určité srážlivosti. Látka je ve skupenství práškovém a a zákonitě saje vlhkost. Nemůžeme se po dvaceti letech spokojit s nepropustnou vanou, která má dnes být naprosto nepropustná. Stav dnes nelze po stránce odborné odhadnout, ani

fundovaně zhodnotit. Vrstva Aredinu zakrývá případnou propustnost této uskladněné látky. Stav nepropustné vany byl patřičně komentován v minulých zprávách, uveřejněných v tisku.

Nemůžeme se spokojit s tím, že dvakrát do roka provádí OHS v Trutnově odběr vzorků vody. Myslíme si, že až OHS zjistí únik arsenu, bude již pozdě. A zde by měl být v popředí smysl pro prevenci, který je nesmírně důležitý.

Dále chceme podotknout, že ze strany OHS i pracovníků ZZN došlo k mystifikaci všech pracovníků. Mělo se jednat o Aredin 16-22 %. Na základě toxikologického rozboru jde o Aredin 65,1 %".

Hezkaté sudy ukryvají AREDIN o koncentraci nikoli 22% - ale 65,1% !

foto Vladimír Hořánek

Závěrem k celé této záležitosti chci říci jen tolik, že podle nejnovějších zpráv jsme zjistili, že zmíněné sklárny v Duchcově naší chemikálii v důsledku změny výroby skla již nepotřebují. Co tedy s ním?

O pomoc řešení jsem tedy požádal ministra zemědělství a výživy ČSR, hlavního hygienika ČSR pana MUDr. Jaroslava Kříže, ministra vlády ČSR pro životní prostředí pana RNDr. Bedřicha Moldana CSc, a Vládní komisi pro komplexní rozvoj oblasti Krkonoš. No a další otázka. Pomohou nám výše zmíněné instituce? Domnívám se, že v našich silách to není, rozhodnout o tom, co s tím a kam.

Mám-li se vyjádřit k bunkru Zlatá Olešnice, který je dalším objektem vybudovaným v pohraničí v roce 1938, nalézající se v izolované poloze jihovýchodně od této obce, mohu takto.

Pod tímto názvem se pro zdejší obyvatele skrývá skutečně malý chemický dárek, který je cítit na dálku, přicházíte-li ke zmíněnému objektu. Silně zapáchající chemikálie signalizující jodové složení je aromatickou přísadou těchto lesních samot, která uniká z rozbitých, dříve dá se říci, jemně zazděných střílen.

Stěny stropu jsou masivní, železobetonové, vnitřní prostor je rozdělen vertikálně na dvě podlaží přístupné po betonovém schodišti. Horizontální členěním podlaží je shodné a vytváří menší uzavřené prostory. Artrézská studna sloužící k zásobování vody je zasypaná sutí a zde jsou také odvodňovací žlábků.

V lednu letošního roku se zdálo, že jde o černou skládku, což by v případě likvidace přineslo řadu komplikací. Po třítydenním korespondenčním zápase byl jednoznačně zjištěn majitel tohoto skladu. Jsou jím MONOKRYSTALY Turnov.

No a lze říci, že bunkr, který je ukryt v lesích se stává magnetem pro mnohé instituce, které se začaly o objekt zajímat. Po několik desítek let nezažil tolik prohlídek a návštěv jako v posledním měsíci této doby. Byla uskutečněna řada jednání se zainteresovanými orgány. O pomoc a spolupráci byla také požádána Vojenská lékařská fakulta JEP

Univerzity Karlovy, katedra toxikologie v Hradci Králové.

Pracovníci této katedry odebrali vzorky chemikálií ke komplexnímu rozboru.

Během šetření celé záležitosti bylo zjištěno, že rozhodnutím ministerstva národní obrany Praha ze dne 30.8.1966 byl dán uvedený opevnovací objekt do trvalého používání Monokrystalům Turnov. Měl sloužit k likvidaci pevných odpadů jodidu sodného, thalného a keramických kelímků znečištěných zbytky uvedené suroviny. Objekt měl postačit pro předpokládané množství odpadu na 20 let.

Uskladnění bylo rozvrženo na pololetní intervaly, a to v době jarní a podzimní. Vyuzity měly být všechny prostory v obou podlažích objektu.

Celková výše odpadu podle vybudované výrobní kapacity je cca 4 tuny ročně, a to cca 1 tuna monokrystalického odpadu a 3 tuny použitých nádob. Dne 1.12.1967 byl vypracován provozovatelem provozní řád se zaměřením na zpracování a likvidaci zbytků jodidu thalného. K zřízení a používání skladu byly stanoveny m.j. následující podmínky:

1. Plochou střechu objektu opatřit vodotěsnou krytinou, otvory ve střeše (dělové věže) spolehlivě zabetonovat a opatřit vodotěsnou omítkou. Stav střešní krytiny trvale sledovat, aby mohla být provedena včas potřebná údržba.
2. Zajistit nepropustnost skladiště proti možnosti znehodnocení spodních vod.
3. Vstup do objektu opatřit plnými ocelovými dveřmi v z d u c h o t ě s n ý m i s dosickým zámekem.
4. Veškeré objekty vedoucí na venek dobře zplna zabetonovat nebo zazdít na cementovou maltu.
5. V objektu nebudou skladovány jiné jedy.
6. Každé plnění skladu bude předem oznámeno OHS Trutnov.

Povolení užívání objektu bylo podmíněno dodržováním provozního řádu a vládního nařízení č. 56/67 Sb. o jedech a látkách škodlivých zdraví.

Kontrolou, kterou ochranáři provedli v lednu t.r. bylo zjištěno, že ve výše uvedeném skladě jedů nejsou dodrženy podmínky stanovené provozním řádem ani vyhl. č. 56/67 novelizované vyhláškou č. 192/88 Sb.

Vchod do skladu je nedostatečně zabezpečen! Vzduchotěsné dveře bunkr nikdy nemohl vidět. Stav střešní krytiny nemůže být ze strany provozovatele řadu let sledován, neboť lepenka je silně poškozena. Zazdění střílen tzv. štorčkou s použitím vápenocementové malty je z větší části poškozeno.

Podívejme se teď dovnitř objektu.

Vejdeme-li do bunkru, spatříme hromady mokřých papírových i igelitových pytlů, zřejmě původní obaly. Dále v prvním patře se před námi objeví doslova hromada naházených jakýchsi sudů. Jsou mezi nimi popelnice, barely, dřevěné bedny. Sudy označené s visačkami špatně čitelnými, ze kterých jsme vyčetli pozor jed - jodid thalný jsou silně zkorodované. Další pohled nás upoutal na tzv. srovnané igelitové pytle s jakousi keramikou. Pytle jsou roztrhané, obsahují i lahve z umělé hmoty s neznámými látkami kapalného i pevného skupenství.

Stav uložených i neznámých chemikálií lze jednoznačně prohlásit za katastrofální, čili trestuhodný.

Mimo jodidu sodného a thalného s carbora-finem a křemelinou jsme objevili mnoho dalších chemikálií např.: benzoin; našedlé kuličky ostře páchnoucí - jde o molekulární síto, látku minerálního charakteru, používanou při čištění org. rozpouštědel; sloučeniny fenolů; 0,25% jodidu thalného, hydroxid lithný, chlorid hlinitý, Ethylamin, Diethanolamin, síran zinečný, kysličník titaniči-

tý, dihydroxyaceton-dimer, Trypaflavin, senzitizer DMBBF⁴, coupler, diazo sloučeniny, Ozasol, Hostaflex M 131, Cellite, Cellit GU 44% AclH, Cellolyn 100, chlorid měďnatý.

Dále cituji již z vypracovaného znaleckého posudku, který nám na naši žádost zpracovali pracovníci toxikologické katedry v Hradci Králové p. ing. Jiří Bielavský, RNDr. Jiří Patočka CSc., plk. Prof. MUDr. V. Hrdina a doc. MUDr. Jiří Bajgar CSc., kpt. ing. Jiří Cabala.

Uskladnění chemických látek v bunkru č. 11 Zlatá Olešnice je v naprosto nevyhovujícím stavu. Byla provedena řada chemických zjištění a z 24 vzorků, deset látek patří mezi látky karcinogenní (rakovinotvorné), dále tři žíraviny (hydroxid lithný, ethylamin, diethanolamin).

Hlásil provozovatel OHS v Trutnově předem o ukládání těchto chemikálií? Dle sdělení ředitele OHS Trutnov pana MUDr. Zdenka Prouzy, NE!

Rozjel jsem se tedy za bývalým předsedou MNV Zlatá Olešnice panem Josefem Procházkou, abych mu položil několik otázek. Náš ne příliš dlouhý rozhovor mohu charakterizovat takto. Pan Procházka v letech 1966-68 byl předsedou zdejšího MNV. Pamatuje si již, že na národní výbor přišlo jakési písmo z okresu, kde byl bunkr určen pro Monokrystaly Turnov jako sklad jedů. Víc si již nepamatuje, vždyť je tomu více jak dvě desetiletí.

Navštívil jsem současně předsedu MNV Zlatá Olešnice. První otázka zněla: "Pane předsedo, podnikl za doby Vašeho předsedování NV nějaké kroky v tom, aby došlo k vyklizení tohoto skladu a co mi můžete říci?"

Předseda pan Jan Kolbe odpovídá: "Předsedou zdejšího MNV jsem již od roku 1976. V této době národní výbor žádné kroky nepodnikal. Domnívali jsme se, že je naskladněn neškodnými látkami v souladu s rozhodnutím, vydaným OHS a ONV Trutnov."

Pokládám p. Kolbemu další otázku: "Pane předsedo, předkládám Vám dopis ze dne 10.1. t.r., který jsem adresoval okresnímu hygienikovi panu MUDr. Zdenku Prouzovi. Můžete mi po přečtení tohoto dopisu říci Vaše stanovisko?"

Předseda odpovídá: "Skutečnost, kterou jste předložil řediteli OHS a mně, která ukazuje, co je vlastně v bunkru naskladněno, zjišťují, že mohlo dojít k vážnému ohrožení obyvatelstva nejen naší obce, nýbrž i povodí Olešenky a Líčné. Jedná se o nezodpovědné porušování zákonů včetně provozního řádu, který byl pro tento sklad vydán. Máme zájem na tom, aby bunkr byl vyklizen a v radě MNV bude rozhodnuto o tom, že podáme žalobu proti podniku Monokrystaly Turnov."

Poslední otázka pro pana předsedu: "Podpoříte nás v požadavku, který byl předán řediteli OHS Trutnov, aby odejmul povolení k uskladnění jedů? Aby byl bunkr vyklizen a dezaktivován?"

"V každém případě ANO," říká Jan Kolbe. "ANO, protože dokud tam tyto chemikálie a jedy budou, existuje zde nebezpečí, že by mohlo být látek i zneužito."

Dne 16.2.1990 se také konalo plenární zasedání MNV Zlatá Olešnice, kterého jsem se také spolu s místopředsedou panem Hořínkem a zástupcem OF Trutnov, panem Skučkem zúčastnil. Na tomto PZ byla projednávána i otázka bunkru. Jednoznačně lze konstatovat, že poslanci MNV a občané Zlaté Olešnice rozhodli, a to na základě toho, že provozovatel trestuhodným způsobem zneužil důvěry tím, že naskladnil látky do skladu, které tam být nemají, aby byl bunkr vyklizen.

Nicméně ředitel OHS Trutnov dne 28.2.1990 vydává písemný souhlas - rozhodnutí k zabezpečení toxických látek. Proti tomuto rozhod-

nutí v zákonné lhůtě MNV Zlatá Olešnice podal odvolání.

Na otevřený dopis, který jsem zaslal okresnímu hygienikovi dne 4.2.1990, ve kterém žádám, aby využil svého práva, zakotveného ve vyhl.č. 192/88 Sb. § 24 a odejmul organizacím Monokrystaly Turnov a ZZN Trutnov povolení k provozu skladu zvláště nebezpečných jedů. Tohoto práva okresní hygienik zatím nevyužil ani jej neuplatnil, taktéž dosud na můj dopis neodpověděl i když byl zveřejněn v okresním tisku. Nevím, na co tedy čeká. Mohu jen říci, že okresní prokurátorka paní JUDr. Sedláčková našemu podnětu vyhověla a dne 15.2.1990 zahájila na základě oznámení trestní stíhání pro trestný čin obecného ohrožení podle § 180/1 tr.z. ve věci skladování nebezpečných jedů v bunkru v kat. obce Zlatá Olešnice.

Závěrem k těmto záležitostem, kterými se naše organizace zabývá mohu říci tolik. Znovu jsem vyzval a požádal příslušné ministry, hlavního hygienika a vládu ČSR o pomoc při řešení vyprázdnění skladů Babí a Zlatá Olešnice. Způsob uložení jedovatých látek v obou skladech neodpovídá vyhl.č. 57/67 Sb., č. 56/57 Sb. novelizované vyhl.č. 192/88 Sb.

Vzhledem k neutěšenému ekologickému stavu zdejšího životního prostředí budeme všemi dostupnými prostředky usilovat o zrušení a vyklizení skladu Babí a vytvoření z tvrze Stachelberg uvažovanou historickou expozici a bunkr ve Zlaté Olešnici předat do užívání MNV.

Věřím, že bude-li nutné k pomoci vyzvat širokou trutnovskou veřejnost, že se k nám přidá tak, jak tomu je v případě obyvatel ve Zlaté Olešnici.

0,25% jodid thalnatý v prosté popelnici v bunkru ve Zlaté Olešnici

foto Václav Melnyk

Z uvedených stanovisek vyplývá jediný závěr. Pevnostní objekty byly v minulosti nešetřně využity, k čemuž napomáhalo v nejvyšší míře nepřehlednost a nezodpovědnost vedení státu. Nebraly se na zřetel ani možné ekologické katastrofy, hlavně že se různé podniky vždy zbavily nepotřebného a nebezpečného materiálu. Převažovalo tzv. "stryčkování" a vždy zřejmě nějakou tajemnou úplatou či protislužbou se staly i bunkry, které kdysi byly ochranou, nebezpečím pro občany.

Jak jinak si vysvětlit, že se odpady z Turnova a Fotochemy Hradec Králové ocitly v malé více Zlaté Olešnici. O existenci tohoto bunkru nemohly mít Monokrystaly ani potuchy. Na tuto otázku už dnes po tolika letech neodpoví. Faktem je, že kolik takových dárek budeme ještě objevovat jako pozůstatek bývalé lhostejnosti a pokrytectví a zda se tyto dárky nebudou přenášet jen jako nosi kočka kotata, vždy tam, kde o tom nikdo nebude vědět, nebude vidět a nenajde je.

Výzva pro všechny. Společnými silami bez rozdílu na politickou příslušnost pomozte odstranit tyto ekologicky nebezpečné skládky. Vždyť všichni chceme přírodu krásnou, čistou a půvabnou. A ne abychom měli strach někde šlápnout, či se nadechnout s nebezpečím, že nevíme jak dopadneme. Vždyť jsme té naší přírodě ublížili dost.

Podle nejnovější informace, kterou jsem obdržel od vedoucího provozu Duchcov, závodu Sklounion Teplice v Čechách, aředin již od ZZN Trutnov odebírat nebudou, vzhledem ke změně technologie výroby skla. To ze sdělení pana Karla Rebitzera z Duchcova.

Tak co s jedy? Pomůže nám vláda? Budou Krkonoše opět původní, či se z národního parku stanou odpadové jámy? Žádám všechny, aby se nad touto skutečností zamyslili a pomohli nám, když vedení ZZN Trutnov není schopno výše uvedenou problematiku vyřešit.

Dále se pozastavuji nad tím, že i když byl okresní hygienik pan MUDr. Prouza několikrát vyzván, přesto nevyužil dosud své zákonné pravomoci a neodejmul povolení k provozu obou skladů. Rovněž tak nenařídil úplné vyklizení a dezaktivaci objektů ve smyslu záko-

na č. 20/1966 o péči o zdraví lidu.

Upozorňuji na skutečnost, že na jednání na OHS Trutnov dne 12.2. 1990 bylo dohodnuto, chemikálie Fotochemy Hradec Králové vyklidit do 28.2. 1990.

Žádné ze zúčastněných stran není dosud známo, zda k vyklizení došlo, přestože byly Monokrystaly Turnov na jednání ubezpečeny, že budou k vyklizení skladu přizvány, a to včetně veřejných sdělovacích prostředků.

Zde je vidět ještě nepružnost rozhodovacích orgánů při vydávání příslušných nařízeních a při následné kontrole jejich plnění. Zřejmě v některých lidech ještě dlouho budou přetrvávat znaky bývalého byrokratického režimu a asi se jen tak nenaučíme rychle a konstruktivně jednat v rámci svých pravomocí ve prospěch celé společnosti. Toto by si měli všichni lidé ve vedoucích funkcích uvědomit a zvážít výzvu pana prezidenta Václava Havla, aby své pozice opustili včas, když se na to už necítí a nedokáží se zbavit bývalých otěží.

Rudolf MUDROCH

"Pečlivě" uskladněné chemikálie - Zlatá Olešnice

foto Václav Melnyk